
Protokoll

Regionstyrelsen

---

24 oktober 2024

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 24 oktober 2024, klockan 09.00–14:30
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Eva Nypelius (C), 2:e vice ordförande Thomas Karlström (S) Oscar Lindster (S) Jenny Larsson (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Sara Vilhelmsson (M) Mårten Silvén (M), tjug ersättare Johan Malmros (C) Eva Ahlin (C) Johan Asplund (--) Saga Carlgren (V) Jennifer Medin (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Helena Bogsjö (S) Greger Eneqvist (S) Katrina Ansarfwe (S) Lena Broén (S) Fredrik Gradelius (C) Anna Eklund (L) Jörgen Benzler (V) Micke Seid (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Malin Östre, stadssekreterare, RSF Anna Evensen, stadssekreterare, RSF Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF Mikael Wollbo, finans- och redovisningschef, RSF Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 326, 329-330 Maja-Malin Ekelöf, strateg, RSF, § 326 Caroline Thomasson, strateg, RSF, § 329-330 Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 311 Anna Malm, kanslichef, RSF, § 311

Datum för justering	2024-10-24
Paragrafer	§ 299, 311, 326, 332, 348–350 och 359 justerades omedelbart
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Anna Evensen Ordförande Meit Fohlin Justerare Andreas Unger Justerare Jennifer Medin

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2024-10-24
Protokollet anslås	2024-10-25
Anslaget tas ned	2024-11-16
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 299	Delårsrapport 2 2024 Region Gotland	6
RS § 311	Mål och budget 2025 - 2027	9
RS § 326	Remiss. Regional Cykelplan	12
RS § 332	Remiss av slutbetänkandet Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41)	15
RS § 348	Remiss. Bidragsöversyn fritid	18
RS § 349	Upphandlingsunderlag istider Slite	22
RS § 350	Införande av regler för stöd på kultur- och fritidsområdet	24
RS § 359	Avsägelser och fyllnadsval	28

RS § 299 Delårsrapport 2 2024 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2024/11

Paragraf föregående instans: AU § 238

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Delårsrapporten godkänns.
- Återrapportering av uppdraget att samtliga nämnder fick i uppdrag att vidta nödvändiga åtgärder under 2024 för att den beslutade budgeten inte ska överskridas (RF § 63, 2024-04-29) tas emot.
- Samtliga nämnder får i uppdrag att vidta ytterligare åtgärder för att begränsa underskottet 2024 och bromsa den höga kostnadsutvecklingen i verksamheterna samt att anpassa verksamheten inför 2025 års ekonomiska utmaningar.

Regionstyrelsens beslut

- Återrapportering av uppdraget att återkomma med en analys av personalläget på en aggregerad nivå (RS § 213, 2024-06-18) tas emot.
- Återrapportering av uppdraget att återkomma med aktiviteter som skapar förutsättningar att minska nämndernas kostnader och som möjliggör bättre kontroll och uppföljning av kostnadsutvecklingen (RS § 31, 2024-03-05) tas emot.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Delårsrapporten har i allt väsentligt upprättats enligt de krav som ställs på en delårsrapport i kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Det ekonomiska resultatet i perioden uppgår till -180 miljoner kronor, mnkr (59 mnkr 2023). Det är en försämring jämfört med motsvarande period föregående år. Det prognostiserade resultatet för helåret är -264 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på -137 mnkr. Balanskravsresultatet för perioden uppgår till -262 mnkr efter justeringar. Balanskravsresultatet för helåret beräknas till -347 mnkr. Om detta underskott ska regleras med hjälp av Region Gotlands resultatutjämningsreserv (RUR) så skulle stora delar av reserven behöva användas.

Årsprognosen för nämnderna uppgår till -164 mnkr. För helåret är det fem nämnder som bedömer att de inte kommer att klara att hålla sin budget. Nämndernas nettokostnadsökning i perioden är 5,9 procent. Det är lägre än motsvarande period föregående år då nettokostnadsökningen var 9,9 procent.

Investeringsutgifterna uppgår i perioden till 413 mnkr. Investeringsprognosen för hela året uppgår till 650 mnkr.

Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-juli uppgår till 5,6 procent. Jämfört med samma period föregående år, ses en sänkning av sjuktalet med 0,4 procentenheter. Antal anställda uppgår i juli till 6 900 vilket är 64 fler än i juli 2023.

För år 2024 har regionfullmäktige beslutat om 39 mål. Vissa mål gäller fler nämnder samt bolag och vissa mål gäller specifikt för en nämnd eller ett bolag. I rapporten redovisas målen med tillhörande analys av det arbete som görs för att nå måluppfyllelse.

I november 2023 tog regionfullmäktige beslut om nya riktlinjer för God ekonomisk hushållning. Då fastställdes att den långsiktiga målbilden är att Region Gotland ska bedriva en verksamhet med god kvalitet, ha en stabil ekonomi och en ekonomisk buffert för oförutsedda händelser. Det fastställdes även att Region Gotland ska arbeta med god framförhållning för att anpassa verksamheten till samhällsförändringar och medborgarnas behov.

I samband med delårsrapporten ska en samlad bedömning göras av huruvida målen för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås samt om balanskravet är uppfyllt. Endast två av de fyra finansiella målen uppnås och det är låneskuldens andel av skatteintäkter och bidrag samt självfinansieringsgraden för investeringar i skattefinansierad verksamhet. De finansiella mål som inte uppnås är årets resultat i förhållande till skatteintäkter och bidrag som blir -3,8 procent och målet för soliditet där soliditeten sjunker från 9,8 procent till 5,0 procent. Sammantaget är bedömningen att det blir svårt att uppnå en god ekonomisk hushållning för år 2024.

Bedömningen av måluppfyllelse i verksamhetsperspektivet är i dagsläget svår att göra då periodresultat saknas för många mål.

Inom Region Gotland mäts kvalitet genom olika undersökningar. Utifrån resultat som redovisas i delårsrapporten kan konstateras att Region Gotland har ett utvecklingsarbete att göra gällande den service som Region Gotland ger våra medborgare i kontakt via telefoni och e-post.

Bedömning

År 2024 är första året som målen i den nya styrmodellen följs upp. Det kan konstateras att aktiviteter pågår inom samtliga mål. Bedömning av måluppfyllelse bygger på aktuella resultat för år 2024. I flera fall inväntas resultat för helåret 2024 vilket gör att det inte går att bedöma måluppfyllelse för samtliga mål.

Endast två av de fyra finansiella målen uppnås vid periodens utgång. Dessa är ”Låneskulden får uppgå till högst 15 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag” samt ”Självfinansieringsgrad av

investeringar i skattefinansierad verksamhet uppgår till minst 100 procent”. De övriga två målen uppnås ej. Det stora negativa resultatet på -264 mnkr innebär att årets resultat i förhållande till skatteintäkter och bidrag blir -3,8 procent och avviker mycket från målnivån. Även soliditet förändras mycket på kort tid. Soliditeten minskade redan år 2023 relativt mycket men under år 2024 sker en snabb och kraftig minskning från 9,8 procent till 5,0 procent. Det ger en tydlig signal om en obalans i ekonomin. Orsaken är det stora underskottet och höga investeringsutgifter.

Regionen har begränsade möjligheter att öka sina intäkter men desto större möjligheter att påverka sina kostnader. Åtgärder behöver vidtas för sänka verksamhetens kostnader så att resultatmålet uppnås. Investeringarna behöver prioriteras hårdare så att de årliga investeringsutgifterna hamnar på en lägre nivå. Båda åtgärderna är nödvändiga för att klara de finansiella målen och uppnå en god ekonomisk hushållning framöver.

Utifrån de resultat som redovisas i delårsrapporten kring service kan konstateras att Region Gotland behöver förbättra den service vi ger våra medborgare i kontakt via telefoni och e-post.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att samtliga nämnder får i uppdrag att vidta ytterligare åtgärder för att begränsa underskottet 2024 och bromsa den höga kostnadsutvecklingen i verksamheterna samt att anpassa verksamheten inför 2025 års ekonomiska utmaningar.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Region Gotland Delårsrapport 2 2024
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-09-30

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 311 Mål och budget 2025 - 2027

Ärendenummer: RS 2024/7
Paragraf föregående instans: AU § 250

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras och återkommer till regionstyrelsen före den 1 november 2024.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade i juni 2024 om en grundbudget för nämnderna 2025 samt investeringsbudget för 2025 och 2026. I november 2024 tas slutligt beslut om driftbudgeten samt vilken skattesats som ska tillämpas nästa år.

Totalt beslutades i juni om tillskott till nämnderna år 2025 på cirka 346 miljoner kronor (mnkr) vilket motsvarar en ökning med 5,3 procent. Det är i sammanhanget en hög ökning där löneökningarna på 140 mnkr har störst påverkan. Demografin och den medicinsktekniska utvecklingen påverkar resursfördelningsmodellerna och innebär en höjning, av nämndernas ramar med 83 mnkr. Posten för interna priser och externa avtal innebär en ökning med 104 mnkr och är fortsatt mycket högre än normalt till följd av att flera externa avtal följer konsumentprisindex (KPI) eller andra index som påverkas av inflationen. Utöver dessa grundförutsättningar beslutades om ramtillskott på totalt 21,7 mnkr.

Regionstyrelsen och regionfullmäktige tog inte ställning till övriga äskanden. De besluten sköts fram till budgetbeslutet i november.

Totalt äskar nämnderna medel om ytterligare 223 mnkr för år 2025. Ett helt nytt äskande har inkommit från tekniska nämnden på 1 mnkr.

Enligt den nya skatteprognosen från oktober 2024 kommer skatteintäkter, generella bidrag och utjämning att öka lite mer 2025 än tidigare prognos. Det budgeterade resultatet för 2025 ökar därför till 59 mnkr. Det innebär att det budgeterade minusresultatet 2024 vänds till ett positivt resultat om nämnderna sammantaget inte överskrider budget.

Det budgeterade resultatet är dock fortfarande för lågt för att nå upp till en resultatnivå på minst 2 procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning.

Regionstyrelsens arbetsutskott lämnade inget förslag till budget 2025.

Investeringsbudget

Enligt nya beräkningar kan investeringsbudgeten för ett nytt äldreboende i Visby minska med 10 miljoner kronor år 2026. Totalt ska 265 miljoner kronor läggas i planen för år 2027-2028.

Bedömning

Region Gotland har för närvarande inte balans i ekonomin. Den höga inflationen 2022 och 2023 har medfört kraftigt höjda pensionskostnader och högre priser på varor och tjänster samtidigt som stora statsbidrag minskats. Det stora underskott som fanns i nämndernas verksamheter 2023 har blivit något lägre i år men är fortfarande mycket stort. Prognosen pekar på ett underskott för nämnderna på 164 mnkr jämfört med 241 mnkr 2023. Det kommer att krävas kraftfulla åtgärder och prioriteringar för nämnderna ska nå en ekonomi i balans.

Prognosen för 2024 pekar på ett totalt underskott på 264 mnkr, balanskravsresultatet beräknas bli -347 mnkr. Det innebär att nästan hela resultatutjämningsreserven på 364 mnkr kommer att behöva användas för att täcka underskottet.

Även om investeringarna inte når upp till budgeterad nivå, innebär investeringsprognosen på 650 mnkr att finansiering med egna medel inte är möjlig. Ett stort negativt resultat i kombination med höga investeringar innebär kraftiga påfrestningar på likviditeten och att extern upplåning blir nödvändigt.

De ekonomiska förutsättningarna förbättras dock 2025 och framåt. Inflationen är nu lägre vilket innebär att även pensionskostnaderna blir markant lägre. Skatteintäkterna ökar då konjunkturen väntas vända uppåt. Det innebär att det blir en real förstärkning av ekonomin. Det budgeterade minusresultatet 2024 kan vändas till ett positivt resultat under förutsättning att nämndernas underskott kan åtgärdas.

Det budgeterade resultatet är fortfarande för lågt för att nå upp till målet på en resultatnivå på minst 2 procent av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning.

Regionens resultat måste långsiktigt basera sig främst på att nämndernas verksamheter bedrivs inom de budgetramar som beslutats och att det finns ett överskott för att finansiera framtida nödvändiga satsningar.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att ärendet återremitteras med motiveringen att partierna behöver mer tid för en tydlig politisk process och att ärendet ska återkomma till regionstyrelsen före den 1 november 2024.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet återremitteras och återkommer till regionstyrelsen före den 1 november 2024.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktiges direktiv till nämnderna

Plankalkyl 2025-2027, 2024-10-03

Kompletterande beredningsunderlag till budget 2025-2027, 2024-09-27

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-16

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 326 Remiss. Regional Cykelplan

Ärendenummer: RS 2023/1422
Paragraf föregående instans: AU § 210

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner förslaget till tidplan och hantering av Regional Cykelplan för Gotland 2025–2035.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

På uppdrag av regionstyrelsen 2023-06-13, § 222, har regionstyrelseförvaltningen tagit fram en Regional Cykelplan för Gotland. Regionstyrelseförvaltningen föreslår att cykelplanen skickas på remiss och att remisstiden ska löpa från 25 oktober 2024 till 31 januari 2025. Förslag till sändlista bifogas. Därefter föreslås behandling i regionstyrelsen under våren 2025.

En regional cykelplan är ett samlat regionalt vägledande dokument för utveckling av ökad och säker cykling. Den regionala cykelplanen ställer upp målet att cykelresorna (tramp- och elcykel) ska utgöra 20 procent av alla resor på Gotland 2035. År 2023 var andelen 12 procent.

Den regionala cykelplanen består huvudsakligen av två delar. I den strategiska delen identifieras fokusområden för att främja ökad och säker cykling över hela Gotland: Fysisk planering, Kombinationsresor, Ökad vardagscykling och Cykling för rekreation och turism. Dessa bryts ned i insatser och aktiviteter som beskriver hur arbetet med cykelfrågor kan tas vidare på regional nivå.

I cykelplanen finns även en cykelinfrastrukturdel med prioritering av stråk där tillgängligheten för cykeltrafik behöver säkerställas. Cykelinfrastrukturdelen omfattar inte det kommunala vägnätet i Visby och tätorterna utan är avgränsad till vägnätet utanför Visby och tätorter. Den regionala cykelplanen utgör ett underlag för fortsatt utredning av respektive stråk, innan åtgärderna är möjliga att prioritera in för genomförande i Gotlands länsplan för transportinfrastruktur.

Uppföljning av den regionala cykelplanen sker i det löpande arbetet med genomförande av Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur. Att vartannat år kalla centrala aktörer till workshop med fokus på uppföljning ska säkerställa att arbete med insatser och aktiviteter sker. Uppföljning av måluppfyllelse görs genom regional resvaneundersökning var femte år.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att länsplanen bör skickas till remittenter i bilagd sändlista med en sista svarsdag 31 januari 2025.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att främjande av cykling är positivt ur ett ekonomiskt perspektiv då studier visar att varje investerad krona i cykelinfrastruktur ger mångfalt tillbaka. Åtgärder på de stråk och sträckningar som pekas ut i detta ärende finansieras genom länsplan för regional transportinfrastruktur. De aktiviteter som identifieras i cykelplanen kommer att kräva resurser i form av arbetstid, men är i linje med vad Region Gotland arbetar med och ska arbeta med för att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin och därför något som bör integreras i verksamheten.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen kan bidra positivt ur ett barnperspektiv, inte minst om den kan hjälpa till att underlätta för barn att cykla till skola och fritidsaktiviteter.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt för kvinnor och män.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen bidrar till att binda ihop hela Gotland genom att identifiera stråk och sträckor över stora delar av ön.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt ur ett klimat- och miljöhanseende.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regional Cykelplan Gotland 2025–2035
Remissmissiv och sändlista Regional Cykelplan Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-09-16

Skickas till

Se separat sändlista

RS § 332 Remiss av slutbetänkandet Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41)

Ärendenummer: RS 2024/1687

Paragraf föregående instans: AU § 217

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen antar regionstyrelseförvaltningens förslag till remissvar som sitt eget.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Arbetsmarknadsdepartementet har inkommit med remiss till Region Gotland för yttrande gällande slutbetänkandet Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41). Remissen har beretts inom regionstyrelseförvaltningen med förankring inom kompetensområdena integration, arbetsmarknad och folkhälsa, samt i samråd med socialförvaltningen gällande uppgifter kring försörjningsstöd.

Regionstyrelseförvaltningen anser att remissen bör besvaras utifrån olika aspekter på hur Region Gotland och den gotländska befolkningen kan komma att påverkas av utredningens förslag

Utredningen föreslår en mer strategisk och sammanhållen styrning av integrationspolitiken, med ett tydligare myndighetsansvar för verksamheter med anknytning till integrationen, där myndigheternas redovisning ska vara uppdelad efter svensk respektive utländsk bakgrund, ett nationellt integrationsråd föreslås inrättas och länsstyrelsernas uppdrag breddas för att främja samverkan kring integration. Statistiska centralbyrån föreslås få i uppdrag att mäta och följa upp måluppfyllelsen inom integrationspolitiken.

Utredningen föreslår vidare en förändring av ersättningssystemet för deltagare i etableringsprogrammet då de nuvarande ersättningsnivåerna medför att nyanlända regelmässigt blir långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd, trots att de deltar på heltid i etableringsinsatser. Utredningen har även fått ett kompletterande uppdrag att, oavsett resultatet av analyserna, lämna förslag på hur etableringstillägget och bostadsersättningen kan avskaffas (dir 2023:101).

Regionstyrelseförvaltningen har inhämtat underlag från socialförvaltningen rörande försörjningsstöd bland hushåll som uppstår etableringsersättning. Socialförvaltningen uppger att ett tjugotal hushåll på Gotland under våren 2024 uppburit försörjningsstöd som komplement till etableringsersättningen, med anledning av att denna utgjort en otillräcklig inkomst.

Regionstyrelseförvaltningen delar utredningens bedömning att den i dagsläget låga etableringsersättningen innebär kompletterande kostnader för kommunens försörjningsstöd, vilket är ogynnsamt för berörda individer och för Region Gotland. Regionstyrelseförvaltningen ställer sig därför positiv till en nationell reglering av etableringsersättningen i syfte att utgöra en heltäckande försörjning för personer som befinner sig i etableringsprogrammet.

Avseende förslag till avskaffat etableringstillägg och bostadsersättning delar även här regionstyrelseförvaltningen utredningens bedömning och ser en risk för barnfamiljer att hamna i långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd och ökad risk för barnfattigdom. Region Gotland motsätter sig därför ett avskaffande av etableringstillägg och bostadsersättning (enligt direktiv 2023:101).

Regionstyrelseförvaltningen ser vidare möjligheter kring en mer uppdelad nationell statistik, om underlagen används för att identifiera integrationsinsatser i syfte att minska ojämlikheter i befolkningens hälsa och livsvillkor. Minskade socioekonomiska skillnader gynnar hela befolkningens hälsoutveckling. Regionstyrelseförvaltningen ser dock även risker kring ett eventuellt användande av statistik och underlag i syfte att peka ut särskilda grupper och individer vilket kan utgöra underlag för stigma och diskriminering.

Bedömning

Remissen har beretts inom regionstyrelseförvaltningen med förankring inom kompetensområdena integration, arbetsmarknad och folkhälsa samt i samråd med socialförvaltningen gällande uppgifter kring försörjningsstöd.

Regionstyrelseförvaltningen anser att remissen bör besvaras utifrån olika aspekter på hur Region Gotland och den gotländska befolkningen kan komma att påverkas av utredningens förslag.

Regionstyrelseförvaltningen delar utredningens ställningstagande om att försörjning för flyktingar och andra skyddsbehövande, är en nationell angelägenhet den första tiden i landet. Det är därför motiverat att staten tar det huvudsakliga ekonomiska ansvaret för denna målgrupp. Socialförvaltningen informerar om att ett tjugotal hushåll på Gotland under våren 2024 uppburit försörjningsstöd som komplement till etableringsersättningen, med anledning av att denna utgjort en otillräcklig inkomst.

Region Gotland instämmer därmed med utredningens bedömning att den i dagsläget låga etableringsersättningen innebär kompletterande kostnader för kommunens försörjningsstöd, vilket är ogynnsamt för både berörda individer och för Region Gotland. Regionstyrelseförvaltningen ställer sig därför positiv till en nationell reglering av etableringsersättningen i syfte att utgöra en heltäckande försörjning för personer som befinner sig i etableringsprogrammet.

Avseende förslag till avskaffat etableringstillägg och bostadsersättning delar även där regionstyrelseförvaltningen utredningens bedömning och ser en risk för barnfamiljer att hamna i långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd och ökad risk för barnfattigdom. Region Gotland motsätter sig därför ett avskaffande av etableringstillägg och bostadsersättning (enligt direktiv 2023:101).

Regionstyrelseförvaltningen ser vidare möjligheter kring en mer uppdelad nationell statistik, om underlagen används för att identifiera integrationsinsatser i syfte att minska ojämlikheter i befolkningens hälsa och livsvillkor. Minskade socioekonomiska skillnader gynnar hela befolkningens hälsoutveckling. Regionstyrelseförvaltningen ser dock även möjliga risker kring ett eventuellt användande av statistik och underlag i syfte att peka ut särskilda grupper vilket kan utgöra underlag för stigma.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss Arbetsmarknadsdepartementet inkom 2024-06-27

Förslag till yttrande 2024-10-24

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-08-30

RS § 348 Remiss. Bidragsöversyn fritid

Ärendenummer: RS 2023/639

Paragraf föregående instans: KFB § 31

Regionstyrelsens beslut

- Förslag till remissupplaga av ”Regler och riktlinjer för stöd på kultur- och fritidsområdet” godkänns.
- Aktörer på fritidsområdet och allmänheten ges möjlighet att under perioden 2024-10-25 till 2024-11-30 inkomma med remissvar.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att genomföra en bidragsöversyn inom kultur- och fritidsområdet, med syfte att revidera gällande bidragsregler och skapa tydliga strukturer för arbetsprocesser och kvalitetssäkring. Den första delen av översynen fokuserade på kulturområdet. Nu presenteras ett förslag för fritidsområdet, vilket är tänkt att börja gälla från 1 januari 2026.

I arbetet med förslaget har en omvärldsanalys gjorts, där Gotlands nuvarande stöd jämfördes med fyra andra kommuner: Gävle, Karlskrona, Nyköping och Örnsköldsvik. Detta gav en tydligare bild av Gotlands stödsystem och inspiration för framtida utveckling. Dialoger med aktörer inom fritidsområdet har identifierat behov som sedan presenterades för bidragsöversynens politiska referensgrupp och kultur- och fritidsberedningen. Därefter fastställde regionstyrelseförvaltningen vad som behövde förändras.

Den politiska dialogen ledde till en målbild för ett nytt stödsystem, med fokus på jämlikhet, jämställdhet, tillgänglighet och en balans mellan bredd och spets. Region Gotlands rörelsemål, som syftar till att skapa förutsättningar för en timmes rörelse per dag för alla, har också varit en central del i utformningen. Målet är att rikta stöden mot aktivitet snarare än administrativ överbyggnad.

Under arbetet har 35 dialog- och informationsmöten hållits med olika intressenter, vilket resulterade i ett förslag till nytt bidragssystem. Förslaget omfattar tre huvudområden:

Anläggning

- Subventionerad hyra i Region Gotlands anläggningar och material.
- Stöd för drift av anläggning.
- Investeringsstöd.
- Stöd för hyreskostnader.

Verksamhet

- Aktivitets- och medlemsstöd.
- Resestöd.

Utveckling

- Utvecklingsprojekt.
- Arrangemang.
- Toppstöd för föreningar.
- Stipendier för unga.
- Fritidspris.

Flera förändringar föreslås, bland annat att driftsstödet standardiseras för alla föreningar som driver egna anläggningar. Att hyresstöd införs på liknande grunder som driftsstödet och att aktivitetsstödet breddas, särskilt för prioriterade målgrupper som pensionärer och personer med funktionsnedsättning. Vidare föreslås att resestödet utökas till att inkludera stöd för medföljande ledare.

Stödet till utvecklingsprojekt föreslås bli permanent och nuvarande representationsstöd föreslås omvandlas till toppstöd, som baseras på antalet elitaktiva i föreningen och öppnas upp för individuella idrottare. Ett nytt stipendium för unga, avsett för individuell utveckling, föreslås introduceras.

Distriktsstöden föreslås avskaffas till förmån för ökat aktivitets- och medlemsstöd och stödet till Funkisam föreslås tas bort för att göra det nya stödsystemet mer transparent och rättvist. Funkisam utför en fortsatt viktig roll för Region Gotland och utför ett viktigt uppdrag. Diskussioner pågår inom Region Gotland för att se hur Funkisam fortsatt ska kunna stöttas. Diskussioner pågår också om hur stödet till sociala föreningar ska utformas. Stöd till studieförbund kommer att behandlas separat och presenteras senare. Alla dessa förslag presenteras innan beslut om nytt bidragssystem i början på 2025.

Förslaget till det nya stödsystemet föreslås gå på remiss omedelbart, med remissperioden från 25 oktober till 30 november 2024.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslaget till nytt stödsystem på fritidsområdet bidrar till ökad måluppfyllelse gällande de mål kring rörelse och aktivitet som är framtagna inom Vårt Gotland 2040, fritidsplan och nämndmål gällande rörelse och aktivitet. Genom att ge större incitament till föreningar att öka sin verksamhet genom ökat stöd. Bedömer förvaltningen ett stödsystem som premierar aktivitet istället för administrativ överbyggnad och som ger alla prioriterade målgrupper samma aktivitetsstöd. Det skapar goda möjligheter att stärka föreningsstrukturen och engagemanget i de ideella föreningarna.

Det nya stödsystemet skapar också likvärdighet och transparens kring driftstödet till de föreningsdrivna anläggningarna, i och med detta bedömer förvaltningen att statsstödsreglerna efterföljs på ett bättre sätt än tidigare. Detta samt införandet av hyresstöd bedöms ge bättre förutsättningar för en god infrastruktur av fritidsanläggningar på Gotland.

Som helhet är förvaltningens bedömning att förslaget till stödsystem motsvarar de behov som fritidsaktörerna har lyft, målsättningen med bidragsöversynen och det politiska önskade läget.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att i och med den föreslagna omgörningen av stödsystemet blir stöden mer transparenta, tydliga och likvärdiga. Det blir en större tydlighet i av vad som är stödberättigat och på vilka nivåer som stöd kan erhållas. På det hela mer överskådligt stöd enligt förvaltningens bedömning

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en omgörning av stödsystemet kommer slå olika mot olika föreningar och verksamheter. Överlag är det nya systemet mer riktat mot aktivitet, så det föreningar med stor aktivitet kommer att få en större ersättning. Samtidigt är stödet för drift av anläggning enbart på fasta kostnader, vilket säkerställer en infrastruktur av anläggningar på Gotland och en förening som driver en anläggning kommer inte vara utsatta efter några år med lite mindre verksamhet. Förvaltningen har den samlade bedömningen att utfallet blir mer rättvist med ett nytt system. För att uppnå full utväxling och realisering av det nya bidragssystemet kommer en budgetökning att krävas. Det kommer upp till budgetberedningen 2025 för beslut.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att barn och ungdomar, i åldern är en prioriterad målgrupp i den aktuella fritidsplanen och således även i bidragsöversynen. De andra prioriterade målgrupperna är personer 65+ och personer med funktionsnedsättning. Dessa grupper prioriteras i stödgivningen överlag på olika sätt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att de grunder som finns för prioriterade målgrupper är de som det redogörs för i rubrik 3. Inga andra prioriterade grupper eller undergrupper finns.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att med ett nytt stödsystem säkras infrastrukturen av anläggning landsbygden på ett mer hållbart sett, detta då ersättningen mer tydligt utgår från faktiska kostnader.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att om idrottsanläggningar på landsbygden inte skulle säkras långsiktigt, finns risken för ett ökat resande för att kunna utöva idrott både för barn och unga, men även vuxna.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Skrivelse ”Synpunkter till Region Gotland om bidragssystem”, Gotlands bildningsförbund, daterad 2024-08-20

Regler för stöd inom fritidsområdet, daterad 2024-09-12

Riktlinjer för stöd inom fritidsområdet, daterad 2024-09-12

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-08-22

RS § 349 Upphandlingsunderlag istider Slite

Ärendenummer: RS 2024/1886
Paragraf föregående instans: KFB § 30

Regionstyrelsens beslut

- Upphandlingen av Slite ishall ska genomföras.
- Upphandlingsunderlaget godkänns.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Ishallen i Slite, som ägs av IK Graip, byggdes mellan 2005 och 2007 med stöd från både offentliga och privata aktörer. Föreningen har under en längre tid signalerat att de har stora ekonomiska utmaningar, främst på grund av ökade elpriser, vilket påverkar deras totala kostnader. På grund av denna ekonomiska press har behovet av en långsiktig lösning blivit akut.

Regionstyrelsen beslutade den 22 februari 2023, § 50, att förvaltningen ska ta fram upphandlingsunderlag för att säkerställa tillgången på istider i Slite, särskilt för norra Gotland. Syftet med detta upphandlingsunderlag är att säkra tider för föreningar, skolor och allmänheten på både is och konstgräs i Slite, inklusive omklädningsrum.

Upphandlingsunderlaget specificerar följande behov:

Ishallen: Säsong vecka 32-14 (35 veckor). Föreningar får 40 timmar/vecka, skolan 15 timmar/vecka och allmänheten 15 timmar/vecka.

Konstgräset: Högsäsong vecka 39-15 (29 veckor) med 60 timmar/vecka för föreningar. Lågsäsong vecka 16-38 (23 veckor) med 20 timmar/vecka för föreningar och 20 timmar/vecka för skolan under hela året.

Tiderna är baserade på nuvarande användning och ett prognostiserat framtida behov. Upphandlingen planeras att annonseras i slutet av oktober, med avtalsstart den 1 januari 2025. Den ekonomiska omfattningen behandlas i ärende RS 2023/146.

Bedömning

Behovet att upphandla istider och de olika vägvalen samt storleken på ersättning finns i ärende RS 2023/146. I ärende RS 2023/146 fick förvaltningen i uppdrag att upphandla istider och konstgräs i Slite, utifrån det givna uppdraget bedömer förvaltningen att underlaget bifogat i detta ärende på ett lämpligt och adekvat sätt uppfyller det uppdraget. Antalet upphandlade timmar ger utrymme för utveckling av verksamheten över tid med fortsatt upphandlat utrymme för föreningar och allmänheten.

Ärendets behandling under mötet

Eva Nypelius (C) yrkar att det i regionstyrelsens beslut ska framgå att regionstyrelsen beslutar att upphandlingen av Slite ishall ska genomföras.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag med Eva Nypelius (C) tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Upphandlingsunderlag istider i Slite, uppdelad i följande delar:

Del 1 - Anvisningar

Del 2 – Kontaktuppgifter

Del 3 – Krav på anbudsgivare

Del 4 – Kravspecifikation

Del 5 – Avtalsutkast

Bilaga, Åberopande av annans kapacitet

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-09-04

RS § 350   Införande av regler för stöd på kultur- och fritidsområdet

Ärendenummer: RS 2022/1473

Paragraf föregående instans: KFB § 32

Regionstyrelsens beslut

- Beslutade stödregler på kultur- och fritidsområdet införs med start 1 november 2024.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Det nya stödsystemet för kulturområdet beslutades i regionfullmäktige 2023-03-27, § 37. Då detta beslut överklagades till förvaltningsrätten sköts införandet upp i väntan på dom, enligt beslut i regionstyrelsen 2023-05-30, § 193.

Förvaltningsrätten avslog 2024-06-03 överklagandet. Beslut och dom bifogas som bilaga i detta ärende. I korthet motiveras avslaget enligt följande:

”Av de i målet aktuella reglerna för stöd på kultur- och fritidsområdet framgår att stöd inte ges till verksamhet med religiösa och partipolitiska inslag. Reglerna begränsar således enbart den bidragssökta verksamhetens innehåll och inte möjligheten för individen att delta i de verksamheter som erhåller stöd från regionen, oavsett religiös eller partipolitisk tillhörighet. (...) Beslutet kan därför inte på den grunden anses strida mot likställighetsprincipen. (...) Förvaltningsrätten bedömer inte att NN har fört fram några omständigheter i övrigt som visar att det överklagade beslutet är oförenligt med barnkonventionen.”

Förvaltningsrättens beslut har nu överklagats till Kammarrätten i Stockholm. Enligt mail från Kammarrätten kommer domstolen inledningsvis ta ställning till om prövningstillstånd ska meddelas eller inte i målet. Kammarrättens målsättning är att ett beslut i frågan om prövningstillstånd ska fattas inom två till tre månader från det att ett överklagande kom in till domstolen, men inga garantier ges avseende hantering.

Det innebär att införandet av stödsystemet riskerar att fördröjas ytterligare, vilket är mycket olyckligt då det nya stödsystemet togs fram för att åtgärda brister i den gamla stödgivningen. Förändringarna gäller bland annat att säkerställa att Region Gotlands stödgivning på kulturområdet följer statsstödsreglerna samt att stödgivning ska kunna ske till fler aktörer, bland annat även professionella utövare. Det finns därför ett stort behov av att införa det nya systemet så fort som möjligt.

Enligt 13 kap. 14 § kommunallagen får ett beslut som har överklagats verkställas innan det fått laga kraft om inte särskilda skäl talar emot det. Vid bedömningen ska särskild hänsyn tas till om verkställigheten av beslutet kommer att kunna rättas.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att det nya stödsystemet införs från och med den 1 november 2024.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att ett införande av stödsystemet på kulturområdet innan beslutet vunnit laga kraft är både lämpligt och viktigt. Detta eftersom det gamla stödsystemet har stora brister och att nyttan av det nya stödsystemet är större än riskerna.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att ett införande av stödsystemet på kulturområdet innan beslutet vunnit laga kraft bör ske. Bedömningen är att sannolikheten för att beslutet upphävs är låg samt att eventuella rättelser går att hantera.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Region Gotlands jurister bedömer att risken för att beslutet om stödsystemet upphävs har minskat betydligt med Förvaltningsrättens dom. Sannolikheten att Kammarrätten skulle komma till en annan slutsats än Förvaltningsrätten bedöms alltså vara liten. Detta också eftersom de flesta kommuner och regioner har begränsningar för stödgivning till partipolitisk och religiös verksamhet liknande de som antagits av Region Gotland i de nya stödreglerna.

Vid verkställande av ett beslut som inte vunnit laga kraft krävs att en bedömning görs av huruvida det går att rätta de beslut som fattas enligt det nya stödsystemet. Förvaltningen ser att eventuella rättelser går att hantera. 3 av 8 stöd (*verksamhetsstöd*, *arrangemangsstöd* och *stipendier för unga*) kommer inte att kräva rättelser, eftersom hanteringen inte skiljer sig nämnvärt från det gamla systemet. *Stödet till landsbygdernas lokaler* förändras något i bedömningen, men eftersom det handlar om ytterst lite pengar (förändring av max ca 5 000 kr per aktör och år) anser förvaltningen att dessa inte kräver rättelse. Det nya *produktionsstödet* samlar två gamla stöd (filmstöd och tryckningsstöd) med gemensamma kriterier. Eftersom bedömningskriterierna var oklara i de gamla reglerna, anser förvaltningen därför att rättelse inte kommer att krävas. I det nya systemet tillkommer två helt nya stöd, *projektstöd* och *stipendier för yrkesverksamma*. Medel finns i nuläget att fördela endast för projektstödet, 500 tkr. Dessa medel har tillkommit och hade inte fördelats alls enligt det gamla systemet. Om medel tillkommer för stipendier för yrkesverksamma gäller samma sak för dessa. Förvaltningen anser att dessa stöd inte kommer att

påverkas av rättelser, men att man vid ett eventuellt avslag kan behöva anta tillfälliga stödregler för dessa nya stöd.

När det gäller orsaken till överklagandet, dvs partipolitiska och religiösa verksamheter, är skillnaden för stödgivningen på kulturområdet obefintlig. Praxis har länge varit att inte ge stöd till verksamheter med partipolitiska eller religiösa inslag. Skillnaden är endast att det nu finns stöd i regelverket för denna praxis. För fritidsområdets stödgivning betyder förändringen att vissa aktiviteter som genomförs från och med införandet kan behöva förändras. Exempelvis kan en scoutaktivitet behöva avslutas utan bön för att vara stödberättigad. Information om dessa förändringar kommer att ske under hösten inför ansökan om aktivitetsstöd i början av 2025. Därefter får uppföljning och granskning av detta ske enligt rutin.

Den pågående förändringen av stödsystemet för fritidsområdet pågår samtidigt och processen är framme vid remissförfarande under hösten 2024. De övriga stöd som påverkas förväntas förändras innan nästa ansökningsförfarande. Kommunikation till berörda aktörer sker inom den processen.

Bedömningen är därför att ett verkställande av beslut och därmed införande av nytt stödsystem kan ske.

2. Ekonomiskt perspektiv

Det nya stödsystemet och äskandet i samband med detta, ämnar skapa en ekonomiskt rättvisare stödgivning för kulturaktörer på Gotland. Bedömningen är att ett införande av nytt stödsystem är positivt i det ekonomiska perspektivet, särskilt för de fria professionella kulturskaparna.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att ett verkställande av beslut inte påverkar barnperspektivet i något avseende, utom att uppföljningen i det nya stödsystemet kommer att bättre synliggöra hur stödgivningen kommer barnen tillgodo.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att ett verkställande av beslut inte påverkar jämställdhetsperspektivet i något avseende, utom att uppföljningen i det nya stödsystemet kommer att bättre synliggöra stödgivningen i ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att ett verkställande av beslut inte påverkar det geografiska perspektivet i något avseende, utom att uppföljningen förbättras kring synliggörandet av det geografiska perspektivet i stödgivningen.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att ett verkställande av beslut påverkar klimat- och miljöperspektivet positivt, eftersom det perspektivet tydligare lyfts in i bedömningen av till exempel verksamhetsstöd och arrangemangsstöd.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förvaltningsrätten i Stockholms dom 2024-06-03 i mål nr 8514-23
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-08-08

RS § 359 Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

De ledamöter som avsagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan:

- Johan Asplund (--) har avsagt sig uppdraget som ersättare i Almedalsrådet.
- Som ny ersättare i Almedalsrådet efter Johan Asplund (--) väljs Linnéa Högberg (KD).
- Eva Nykvist (S) har avsagt sig uppdraget som ersättare i Kultur- och fritidsberedningen.
- Som ny ersättare i Kultur- och fritidsberedningen efter Eva Nykvist (S) väljs VAKANT (S).
- Filippa Maurin (V) har avsagt sig uppdraget som ledamot i Programrådet.
- Som ny ledamot i Programrådet efter Filippa Maurin (V) väljs Victoria Öjefors Quinn (V).
- Johan Asplund (--) har avsagt sig uppdraget som ersättare i Samrådsgruppen för personer med funktionsnedsättning inom regionstyrelsens verksamhetsområde.
- Som ny ersättare i Samrådsgruppen för personer med funktionsnedsättning inom regionstyrelsens verksamhetsområde efter Johan Asplund (--) väljs VAKANT (KD).
- Helena Bogsjö (S) har avsagt sig uppdraget som ledamot i Strukturfondpartnerskapet Småland och Öarna.
- Som ny ledamot i Strukturfondpartnerskapet Småland och Öarna efter Helena Bogsjö (S) väljs Thomas Karlström (S).

Att inträda enligt gällande turordning.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att de bifalls.

Protokollsanteckning anmäls av Johan Asplund (--):

Kära ni, idag är inte vilken dag som helst – det är FN-dagen. Den påminner oss om vikten av samarbete över gränser och om nödvändigheten att försvara och främja demokratins grundpelare: mänskliga rättigheter och fred, som ju betyder samarbete.

Jag är besjälad av idén om multilateralism – en värld där vi möts och just samarbetar för att lösa de stora utmaningarna tillsammans. Förenta nationerna och dess stadga har lagt grunden för detta, genom att fungera som en plattform

för global dialog.

EU skapades som ett fredsprojekt för Europa, en del av världen som under de senaste 30 åren har bevittnat två stora krig – ett på Balkan och, sedan 973 dagar tillbaka, ett större krig i Ukraina. Att Sverige nu formellt tagit steget in i Nato kan bara ses som en naturlig förlängning av den politik vi har fört sedan andra världskriget, om än påkallat av oväntade omständigheter. Nato är en försvarsallians som upprätthåller fred och stabilitet i vårt närområde, och i den alliansen är Gotland och våra förmågor en viktig kugge.

Tillsammans borde dessa institutioner stå som garant för det idag populära begreppet "den regelbaserade världsordningen" - en populärpolitisk omskrivning för folkrätten. Det är just oförmågan att samarbeta och oviljan att kompromissa som skapar ökande klyftor mellan länder, grupper och individer.

Som ni vet har jag valt att lämna mitt parti, och jag är fullt medveten om åsikterna och skrivierna om mitt beslut att sitta kvar i denna församling. Att jag har lämnat Kristdemokraterna innebär inte att jag överger min vilja att driva en politik jag tror på. Jag står/sitter här idag som en politiskt oberoende – men med övertygelser.

En oberoende röst som agerar utifrån de värderingar och idéer jag tror är bra för Gotland och dess roll för Sverige och i närområdet. Mitt uppdrag, som jag nu äger själv, är att verka för Gotland och för alla de människor vi har ansvar för, utan undantag.

Framöver kommer jag att stödja alla förslag som jag bedömer bidra till vår gemensamma utveckling och förbättring, oavsett varifrån de kommer. Det skall förstås att mitt engagemang för Gotlands bästa är starkare än någonsin, och jag kommer att arbeta för lösningar som jag bedömer gagnar vår region. Varje förslag som kan göra Gotland bättre är värt att överväga och stödja, även om det finns försvårande omständigheter såsom klen ekonomi, och det är mitt löfte till er. Tack för ordet.